

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Joanna Walczuk
Sędziowie	SSO Alicja Wiśniewska (spr.) SSO Cezary Olszewski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Wioletta Mierzejewska

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2019 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z wniosku E. Ś.

z udziałem S. W., P. M., Gminy K.

o rozgraniczenie

na skutek apelacji wnioskodawcy E. Ś. od postanowienia Sądu Rejonowego w Elku z dnia 13 lipca 2018 roku, sygn. akt I Ns 409/17

postanawia:

oddalić apelację.

SSO Alicja Wiśniewska SSO Joanna Walczuk SSO Cezary Olszewski

Sygn. akt I. Ca 472/18

UZASADNIENIE

W dniu 4 sierpnia 2018r. Wójt Gminy E. w trybie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 17.05.1989r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne przekazał dokumentację dotyczącą rozgraniczenia działek gruntu położonych w obrębie C., gmina K. o numerach geodezyjnych: (...) stanowiącej własność Gminy K., (...) stanowiącej własność E. Ś., (...) stanowiącej własność P. M., (...) stanowiącej własność S. W., (...) stanowiącej własność Gminy K. w związku ze złożeniem wniosku przez E. Ś. o przekazanie sprawy do sądu po dokonaniu przez Wójta Gminy E. ustalenia przebiegu granicy.

Postanowieniem z dnia 13 lipca 2018r., w sprawie sygn. akt I. Ns. 409/17 Sąd Rejonowy w Elku dokonał rozgraniczenia nieruchomości – działek gruntu położonych w obrębie C., gmina K. o numerach geodezyjnych:

- (...) stanowiącej własność Gminy K.,

- (...) stanowiącej własność E. Ś.,

- (...) stanowiącej własność P. M.,
- (...) stanowiącej własność S. W.,
- (...) stanowiącej własność Gminy K.,

w ten sposób, że przebieg wspólnej granicy między tymi działkami wyznaczył wzdłuż punktów granicznych 2-187, 2-188, 2-189 uwidocznionych na szkicu granicznym zawartym w protokole granicznym - załączniku do opinii biegłego sądowego geodety B. K. (karty 64-68 akt sprawy), która to opinia wraz z protokołem granicznym stanowi integralną część niniejszego orzeczenia; nakazał pobrać od E. Ś. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Elku kwotę 1.639,45 zł tytułem zwrotu części nieuiszczonych wydatków; zasądził od E. Ś. na rzecz S. W. i Gminy K. kwoty po 200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania; orzekł, iż pozostałe koszty postępowania ponoszą zainteresowani stosownie do swego udziału w sprawie.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

E. Ś. w 2016 roku wystąpił do Wójta Gminy E. o przeprowadzenie postępowania rozgraniczeniowego między jego działką gruntu o nr geod. (...) a sąsiednimi działkami położonymi w obrębie C., gmina K. o numerach geodezyjnych: (...) stanowiącej własność Gminy K., (...) stanowiącej własność P. M., (...) stanowiącej własność S. W., (...) stanowiącej własność Gminy K..

Wójt Gminy E., po przeprowadzeniu postępowania rozgraniczeniowego, wytyczeniu przebiegu granicy przez geodetę C. L., wydał w dniu 7.11.2016r. decyzję umarzającą postępowanie rozgraniczeniowe, a następnie po zaskarżeniu decyzji przez E. Ś. oraz uchyceniu decyzji przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w O., i ponownym rozpoznaniu sprawy, powołaniu nowego biegłego A. A., który przeprowadził czynności ustalenia przebiegu granicy, w dniu 23 czerwca 2017r. wydał decyzję o rozgraniczeniu przedmiotowych nieruchomości zgodnie ze szkicem granicznym sporządzonym przez biegłego geodetę i wyznaczył granicę wzdłuż wytyczonych punktów: (...).

E. Ś. nie zgodził się z powyższą decyzją Wójta Gminy E. i wniósł o przekazanie sprawy do sądu. Jego zdaniem granica winna przebiegać w inny sposób, w dalszej odległości od jego nieruchomości, przez działkę nr (...), stanowiącą własność S. W., przez grunt pod budynkiem garażowym, posadowionym na działce (...).

(...) będące przedmiotem niniejszego postępowania przylegają do siebie, przy czym przebieg ich granicy względem siebie od 1966 roku nie ulegał zmianom. Podczas sporządzania operatów pomiarowych w 1964r. i 1966r. pomierzono współrzędne punktów granicznych spornej granicy i wytyczono granicę od punktu (...) do pkt (...). Po podziale działek i gruntu i powstaniu działki nr (...) w 2015r. wytyczono nowy punkt graniczny 2-186 usytuowany na przebiegu granicy między punktami (...).

Powołany w postępowaniu rozgraniczeniowym biegły geodeta B. K. powtórnie obliczył współrzędne punktów granicznych nr (...), nadał im nowe numery (...) i dokonał ich wznowienia w terenie – zamarkowując palami drewnianymi. Wznowiona granica przebiegająca wzdłuż punktów (...), odpowiadająca przebiegiem wcześniejszej, ustalonej w latach 1964 i 1966, granicy, nie koliduje z budynkiem stanowiącym własność E. Ś., posadowionym na działce nr (...), jedynie krawędź okapu przebiega praktycznie po granicy działek nr (...).

Powołując się na przepis art. 153 k.c. Sąd Rejonowy wskazał, że jeżeli granice gruntów stały się sporne, a stanu prawnego nie można stwierdzić, ustala się granice według ostatniego spokojnego stanu posiadania; gdyby również takiego stanu nie można było stwierdzić, a postępowanie rozgraniczeniowe nie doprowadziło do ugody między zainteresowanymi, sąd ustali granice z uwzględnieniem wszelkich okoliczności; może przy tym przyznać jednemu z właścicieli odpowiednią dopłatę pieniężną. Każde z tych trzech materialnoprawnych kryteriów rozgraniczenia nieruchomości ma pierwszeństwo przed następnym; wyłączają się one zatem wzajemnie w tym znaczeniu, że dopóki możliwe jest ustalenie granicy na podstawie stanu prawnego, niedopuszczalne byłoby rozgraniczenie na podstawie ostatniego spokojnego posiadania albo wszelkich okoliczności. Sąd jest zatem obowiązany dokonać rozgraniczenia

w pierwszej kolejności według stanu prawnego, jeżeli tylko materiał zebrany w sprawie pozwoli na ustalenie tego stanu, w szczególności pozwoli na ustalenie, do jakiej granicy na gruncie sięga własność właścicieli gruntów sąsiadujących. Dopóki nie zostanie przesądzone, że nie jest możliwe ustalenie granic na podstawie pierwszego kryterium, niedopuszczalne jest posłużenie się dalszymi.

Celem ustalenia przebiegu spornej granicy między nieruchomościami przy uwzględnieniu stanu prawnego nieruchomości, a także przebiegu granicy wynikającego z aktualnego stanu posiadania przez zainteresowanych w sprawie, Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji B. K., który w szczegółowej opinii dokonał odpowiednich pomiarów, zbadał dokumentację archiwalną i stwierdzając, że dotychczasowy przebieg granicy odpowiada stanowi prawnemu, dokonał wznowienia punktów granicznych, nadał im nowe numery i zamarkował palami drewnianymi.

Sąd Rejonowy powyższą opinię, która jest jasna, sporządzona z należytą starannością, w sposób fachowy i rzetelny, przy wykorzystaniu wiedzy specjalistycznej, w zakresie przebiegu spornej granicy, przyjął za podstawę do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Wnioskodawca E. Ś. zakwestionował opinię biegłego twierdząc, iż przebieg granicy jest inny. Nie przedstawił jednak żadnych dowodów, które podważałyby ustalenia biegłego odnośnie przebiegu granicy. Sąd Rejonowy podkreślił, że ustalenia biegłego pokrywają się z wnioskami i czynnościami przeprowadzonymi przez uprawnionych geodetów w postępowaniu administracyjnym, natomiast postawa wnioskodawcy E. Ś., który kwestionował ustalenia każdego kolejnego geodety, świadczy jedynie o tendencyjnym, konsekwentnym popieraniu swojego partykularnego interesu, w oderwaniu od dokumentacji geodezyjnej świadczącej o stanie prawnym przebiegu granicy.

Sąd Rejonowy podkreślił przy tym, iż wobec faktu, że przebieg granicy nie zmieniał się od lat 60-tych XX wieku, to nawet jeżeli niemożliwe byłoby ustalenie prawnego przebiegu spornej granicy, to w dalszej kolejności Sąd rozpatrywałby przebieg granicy wg ostatniego spokojnego stanu posiadania i brałby pod uwagę ewentualne zarzuty zasiedzenia przygranicznego pasa gruntu, co również w obliczu upływu ponad 50 lat od ustalenia przebiegu granicy, skutkowałoby analogicznym rozstrzygnięciem o rozgraniczeniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd dokonał rozgraniczenia nieruchomości, czemu dał wyraz w w/w orzeczeniu.

Kosztami postępowania sądowego o rozgraniczenie Sąd Rejonowy obciążył wnioskodawcę E. Ś., który był inicjatorem zarówno postępowania administracyjnego, jak i sądowego, kwestionując wszystkie ustalenia biegłych i organów administracyjnych. Mając na uwadze wynik postępowania, który nie doprowadził do ustalenia nowego przebiegu granicy, Sąd Rejonowy uznał, że na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. kosztami wynagrodzenia biegłego winien być obciążony wnioskodawca, który wywołał i kontynuował niecelowy spór graniczny. Pozostałe zaś koszty postępowania zainteresowani ponoszą stosownie do swego udziału w sprawie zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł wnioskodawca E. Ś., zaskarżając je w całości i domagając się jego uchylenia. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy i naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez błędną ich wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

W uzasadnieniu apelacji powołał się na niedopuszczalność drogi sądowej, wskazując, iż sąd cywilny nie może ingerować w żadną decyzję administracyjną ani jej uchylić bądź twierdzić jej ważność. Ponadto wydane postanowienie jest oparte na błędnej opinii geodety, który wstawił niewłaściwe dane.

Uczestnicy postępowania nie wnieśli odpowiedzi na apelację wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy w sposób wszechstronny rozważył zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i poczynił prawidłowe, znajdujące należyte odzwierciedlenie w materiale dowodowym ustalenia faktyczne, które Sąd odwoławczy w całości podziela i przyjmuje za swoje. Na aprobatę zasługują też wyprowadzone na podstawie tych ustaleń wnioski i ocena prawna.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż apelujący zarzucając Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisów prawa materialnego jak i przepisów postępowania cywilnego nie wskazał, jakie konkretnie przepisy zostały naruszone, stąd też Sąd Okręgowy nie był w stanie do tych zarzutów się odnieść.

Jako całkowicie chybiony Sąd Okręgowy uznał zarzut procedowania przez Sąd I instancji pomimo niedopuszczalności drogi sądowej.

Apelujący pomija całkowicie treść przepisu art.33 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. W myśl art.33 ust 1 w/w ustawy wójt (burmistrz, prezydent miasta) wydaje decyzję o rozgraniczeniu nieruchomości, jeżeli zainteresowani właściciele nieruchomości nie zawarli ugody, a ustalenie przebiegu granicy nastąpiło na podstawie zebranych dowodów lub zgodnego oświadczenia stron. Strona niezadowolona z ustalenia przebiegu granicy może żądać, w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej decyzji w tej sprawie, przekazania sprawy sądowi (art.33 ust.3 w/w ustawy).

Przepis art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne nie przewiduje dalszego postępowania administracyjnego w sprawie rozgraniczeniowej, w której wydano decyzję o rozgraniczeniu nieruchomości.

Rozgraniczenia nieruchomości dokonuje się w postępowaniu administracyjnym (art. 30 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne), które zakończone zostaje wydaniem decyzji (art. 33 ust. 1) lub postanowienia o umorzeniu w razie zawarcia ugody. Wyjątek dotyczy rozgraniczenia jako przesłanki rozstrzygnięcia sporu o własność lub o wydanie nieruchomości (art. 36). W sprawach podlegających trybowi administracyjnemu przewidziane zostały sytuacje, w których otwiera się droga sądowa (art. 33 ust. 3 i art. 34 ust. 2). Przekazanie sprawy administracyjnej do rozpoznania sądowi następuje z urzędu, jeżeli nie było podstaw do wydania decyzji, a strony nie zawarły ugody, albo na wniosek, jeżeli strona jest niezadowolona z decyzji o rozgraniczeniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30.11.2001r., I CKN 1204/99).

W sprawie niniejszej postępowanie sądowe przed sądem powszechnym zostało poprzedzone decyzją Wójta Gminy E. z dnia 23 czerwca 2017r., nr (...) o rozgraniczeniu. W związku z tym, iż wnioskodawca E. Ś. nie zgodził się z w/w decyzją i w terminie 14 dni wystąpił o przekazanie sprawy do sądu, dalsze postępowanie prawidłowo toczyło się przez Sądem powszechnym w trybie nieprocesowym.

Procedowanie przez Sąd I instancji pozostaje w zgodzie z wytycznymi określonymi w art.153 k.c., w myśl którego jeżeli granice gruntów stały się sporne, a stanu prawnego nie można stwierdzić, ustala się granice według ostatniego spokojnego stanu posiadania. Gdyby również takiego stanu nie można było stwierdzić, a postępowanie rozgraniczeniowe nie doprowadziło do ugody między interesowanymi, sąd ustali granice z uwzględnieniem wszelkich okoliczności; może przy tym przyznać jednemu z właścicieli odpowiednią dopłatę pieniężną. Przy czym, jak słusznie podkreślił Sąd I instancji każde z w/w kryteriów ma pierwszeństwo przed następnym, stąd też dopóki jest możliwe ustalenie granicy na podstawie stanu prawnego, niedopuszczalne jest rozgraniczenie na podstawie ostatniego spokojnego posiadania.

Zgromadzony w sprawie materiał dowody w postaci opinii biegłego z zakresu geodezji B. K. jak i opinie geodetów sporządzone na potrzeby postępowania administracyjnego pozwoliły na jednoznaczną konstatację, iż ustalenie granic jest możliwe na podstawie stanu prawnego. Istnieją bowiem archiwalne materiały geodezyjne w postaci operatu Nowy Pomiar obrębu C. z 1964r. oraz operat Pomiaru Uzupełniającego z 1966r. określające przebieg granicy pomiędzy działkami o nr (...). Ponadto w czasie oględzin w/w nieruchomości biegły geodeta dokonał pomiaru

punktów granicznych, które odpowiadają współrzędnym ujawnionym w dokumentacji geodezyjnej. Jednocześnie nie ujawniono w sprawie żadnych okoliczności świadczących o tym, iż w późniejszym czasie przebieg granic uległ zmianie. Sąd Okręgowy nie zgodził się z zarzutami apelującego, iż granica przebiega przez budynek stanowiący jego własność. Z fotografii znajdującej się na karcie 68 akt sprawy będącej załącznikiem do opinii biegłego B. K. wynika, iż granica nie koliduje z budynkiem, a jedynie krawędź okapu przebiega niemal po granicy działek nr (...).

Końcowo wskazać należy, iż zgodnie z zasadą określoną w art.6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na stronie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Skoro zatem wnioskodawca twierdził, iż granica pomiędzy działkami o nr (...) przebiega w sposób odmienny od ostatecznie ustalonego przez Sąd, okoliczności te winien był udowodnić. Zdaniem Sądu Okręgowego wnioskodawca obowiązkowi temu nie sprostał albowiem poza twierdzeniami, iż granica ma inny przebieg, nie przedstawiła żadnych dowodów, powyższe potwierdzających.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy uznał apelację wnioskodawcy za nieuzasadnioną i na podstawie art.385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

SSO Joanna Walczuk SSO Alicja Wiśniewska SSO Cezary Olszewski